

Rècord de creació de cooperatives a Catalunya durant el 2018

Els 14 ateneus cooperatius van acompanyar 129 de les 210 cooperatives nascudes a Catalunya durant el 2018 | Representants dels 14 ateneus i dels 72 projectes Singulares d'aquest any 2019 van participar a la jornada d'intercanvi d'experiències i presentació del Programa d'Economia Social del Departament de Treball

Unes 200 persones dels diferents àmbits de l'economia social catalana van participar a l'acte d'aquest dimecres a les Cotxeres de Sants | Sara Blázquez

L'Associació Alba és una entitat d'iniciativa social que aten persones de les comarques de l'Urgell i la Segarra i puntualment algunes persones de fora d'aquest territori, com algun projecte que tenen al Pallars. La seva activitat abarca una extensió de 1.300 quilòmetres quadrats i tot sovint la dispersió en el territori suposa un gran repte pel que fa al transport i a l'accés als serveis. L'associació, hereva del que el 1975 havia nascut amb el nom d'Associació Pro-Subnormals de Tàrrrega i Comarca, avui dona feina a 357 professionals. El Grup Alba, a través de la seva àrea de lleure, Quàlia, és una de les entitats que participa en un dels 72 Projectes Singulares del Programa d'Economia Social del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat. I Lluís Nadal, el coordinador de l'àrea, qui va representar l'Associació Alba i el projecte singular de Quàlia en una de les taules de presentació del Programa d'Economia Social que va fer-se aquest dimecres 27 de març a les Cotxeres de Sants de Barcelona.

Nadal hi va explicar com estant treballant per la transformació social en el territori des de l'educació no formal i el lleure. Més concretament a partir de tres reptes que s'han imposat amb el Projecte

Singular d'aquest any 2019. El primer, crear una xarxa de transport sostenible a través de furgonetes adreçat a persones en situació de vulnerabilitat per facilitar-los l'accés al lleure i a la cultura. El segon àmbit d'actuació consisteix en crear una xarxa de productors locals per establir sinergies amb els menjadors escolars del territori i promoure el consum de proximitat, ecològic i sostenible emmarcat en un projecte pedagògic destinat als infants dels centres educatius. «Es tracta de treballar amb el productor que tenim al costat, no amb grans empreses», matisava Nadal. I finalment, impulsar un nou servei especialitzat en l'acompanyament a joves amb problemàtica derivada de salut mental a través del lleure.

Projectes com els de l'Associació Alba són els que des del Programa d'Economia Social de la Generalitat se n'anomenen Singulars. És una de les línies, junt amb la dels 14 ateneus cooperatius, que conforma el gruix del programa de foment de l'economia social i cooperativa. «Els Singulars han estat l'oportunitat que coses que feia temps que volíem fer, ara poder-les fer». Qui ho definia així de senzill en l'acte d'aquest dimecres és Paula Veciana, de Nou Verd, una altra cooperativa d'iniciativa social sense ànim de lucre creada el 1994. Aquest any 2019 són els impulsors de Les Baules, un altre dels 72 projectes singulars d'aquesta edició del Programa d'Economia Social. Les Baules és un programa amb eines i assessorament especialitzat per ajudar en la constitució de nous projectes i cooperatives en el sector agroalimentari, el malbaratament alimentari i la gestió de residus, i més concretament l'oli, que considera el sector en totes les seves etapes, des de la producció, la transformació i la distribució, a la gestió dels residus. Entre altres coses, doten amb 3.000 euros cadascun dos premis per a les cooperatives més innovadores creades a través del programa.

Lluís Nada, de l'Associació Alba, en primer terme durant la seva intervenció a l'acte. Al seu costat, de dreta a esquerra, Jordi Pastor, Anaïs Pascual, Paula Veciana i David Budó Foto: Sara Blázquez

Tot plegat, iniciatives que gràcies al finançament derivat del Programa d'Economia Social que es presentava aquest dimecres a les Cotxeres de Sants haurien de permetre fer més d'un salt

qualitatiu al sector cooperatiu català. Amb tot, la mateixa organització de l'acte d'aquest dimecres plantejava en el guió del mateix que les cooperatives i entitats representatives del cooperativisme català plantejessin nous reptes a l'administració. És el que feia, per exemple, Jordi Pastor, de la cooperativa Capfoguer, que elabora des de fa tres anys cervesa artesana en els baixos d'un barri de Santa Coloma de Gramenet, on també gestionen un restaurant. Pastor llançava des de la taula aquest interrogant: «Les cooperatives podem donar resposta a la precarietat de la classe treballadora? Hauríem de ser capaces de definir uns perfils urbans que donin resposta a professionals que tenen un molt bon coneixement de la seva feina, però no suficient ni de gestió d'una empresa ni suficient capital per aportar per la creació de la cooperativa». Garantir la continuïtat dels projectes que han sorgit del Programa d'Economia Social, va ser un altre dels grans reptes que es van llançar des de les taules de debat de l'acte d'aquest dimecres a Sants.

De 38.000 a 46.000 persones ocupades en empreses d'economia social en els últims 10 anys

I amb tot l'ambient general era de satisfacció. Les xifres canten, tot i relativitzar-les en pro d'aspectes més qualitatius. Chakir el Homrani, conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, en donava algunes: l'any 2018 va haver-hi un rècord en la creació de noves cooperatives, en total 210. I des de 2009, en plena crisi econòmica, fins ara a Catalunya s'ha passat de 3.900 a 4.200 cooperatives, i de 38.000 persones ocupades a 46.000. Abans Josep Vidal, director general d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa, n'havia donat algunes altres d'aquest últim any: les 210 cooperatives s'han creat en 30 comarques diferents, això vol dir que en un 71% de les comarques s'ha inscrit alguna cooperativa. Una dada rellevant si es té en compte que el cooperativisme encara està poc implantat en segons quins territoris. Tot plegat s'atribueix a la tasca de taca d'oli que han anat fent els 14 ateneus cooperatius, agrupacions de cooperatives i administracions locals que despleguen en el territori les polítiques de foment de l'economia social i solidària. De fet, 129 de les 210 cooperatives nascudes el 2018 a Catalunya van tenir l'acompanyament d'algun dels 14 ateneus, i va representar la creació de 622 llocs de treball. Durant el 2018 els 14 ateneus van fer 874 acompanyaments, més de 600 tallers i van atendre més de 25.000 persones. «25.000 persones són poques o moltes? Pensem que moltes, el dels ateneus és un espai per créixer, però el camí que hem encetat és molt positiu», afirmava Vidal.

El conseller de Treball, Chakir el Homrani, durant la seva intervenció a la jornada Foto: Sara Blázquez

El conseller de Treball, Chakir el Homrani, va reblar amb tota una declaració d'intencions: «L'ecosistema de l'economia social té una potencialitat elevada, amb unes bases sòlides i en creixement; és una alternativa real, i no un sistema subsidiari de l'economia ordinària». I ho rematava amb més dades, «que ens hem de recordar dia sí i dia també»: l'economia social i cooperativa dona feina actualment al 10% de la població de Catalunya, representa un 8% del PIB català i abarca 60.000 entitats de tot el país que tenen associades o donen servei a cinc milions de persones. «Sempre he estat molt contrari de l'orgull, però molt partidari de l'autoestima». I des d'aquesta autoestima va apel·lar als diferents representants del sector perquè es conjurin per fer una llei de l'economia social adaptada als nous temps i realitats del país. I ho feia fent memòria de com va ser possible fer-ho el 1934, amb una llei que pel seu temps, el conseller va qualificar de «rupturista».

A l'acte d'aquest dimecres també hi van intervenir Neus Font, de la Confederació de Cooperatives de Catalunya, i Joan Segarra, de la Confederació del Tercer Sector Social, en una primera taula, i David Budó i Anaïs Pascual, en representació dels Singulars de Vitivin i Idària, en la segona. La jornada es va tancar amb una dinàmica d'intercanvi d'experiències i bones pràctiques entre les prop de 200 persones que van participar de la presentació del Programa d'Economia Social. Durant l'acte també es va entregar el material que s'ha editat amb una fitxa de cadascun dels 14 ateneus cooperatius i els 72 projectes singulars.

Foto de família de les prop de 200 persones participants a la trobada d'aquest dimecres a Sants Foto: Marc Brugueras